

Toimittajalta.

Toukokuun Ruusu-Ristissä julkaisemani ja suomentamani H. P. Blavatskyn kirje Mrs. Sinnetille on herättänyt siksi paljon mielenkiintoa, että tahdon yhä jatkaa muutamilla otteilla samasta kokoelmasta. Jo julkaistu kirje oli sävyltään ja sisällöltään kauttaaltaan personallinen, seuraava kirje n:o 104 sitä vastoin koskee erilaisia asioita. Se on kirjoitettu herra Sinnetille Ostenden kaupungista Hollannissa tammikuun 10 p:nä 1887 ja kuuluu:

Rakas Mr. Sinnettini,

Te haluatte tietää, mitä minä paraikaa teen? Sovitan syntejäni, kun lähetin teille *Archaic Doct*-kirjani ¹⁾, ennenkuin se oli valmis. Kirjoitan sitä uudestaan, lisäilen, liimailen, raavin pois ja panen tilalle muistutuksia *Auktoriteeteiltäni*. Minut käskettiin lähettämään teille käsikirjoitukseni – mutta ei sanottu koska. Kreivitär ²⁾, jolla aina on silmät auki käytännöllisille asioille, tahtoi, että käyttäisimme hyväksemme Hamiltonin paluuta Lontooseen, ja sai minut lähettämään käsikirjoituksen tämän kanssa. Kaksi päivää myöhemmin kysyivät ³⁾ sitä minulta, ja kun sanoin sen menneen, vastasivat: „sen pahempi teille“ – kiitos. Näyttää siltä, että se valmistumattomassa tilassaan ei saanut Mr. Crookesia ⁴⁾ pyörtymään ihastuksesta, ja hän on varmaan sanonut sitä täysipitoiseksi hullutukseksi. Ainakin niin päättelen ja edellytän, kun ajattelen siinä aikaansaatuja *kemiallisia* muutoksia ⁵⁾, joista en ole ymmärtänyt enkä nytkään ymmärrä rahtuakaan. Enkä välitä.

Vuosi 1887 ja te 47? No se on hyvä. Teillä on edessänne kaksi tietä, sen näen, ja onnenne tai onnettomuutenne riippuu siitä, kummanko valitsette. Meillä on kaikilla kokonainen laivalasti huonoa karmaa ympärillämme, joten meidän ei tarvitse valittaa. Mutta teillä on terveytenne, – sitä minulla ei koskaan tule olemaan, – ja se on siunattua teille.

1) Salainen Oppi. P. E.

2) Constance Wachtmeister. P. E.

3) Nim. Mestarit. P. E.

4) Professori Crookes, kuuluisa kemisti, T. S:n jäsen. P. E.

5) Salaisen Opin edellisessä osassa puhutaan kemiasta ja Mr. Crookesista. P. E.

Olette väärässä laskiessanne *minun laiminlyöntini* syyksi „United“ kirjanne ⁶⁾ arvostelua. Kaksi kolmasosaa on valmiina siitä saakka kun te läksitte, mutta minä halusin tehdä sen hyvin, tai jättää tekemättä. Kaksi sivua *saneltiin minulle* – muu osa jäi oman säkenöivän kynäni huoleksi. Sentähden sopivat yhteen kuin tähden valo ja talikynttilän tuli. Kuitenkin se on minulla taas työn alla, ja tällä kertaa *aion lopettaa sen*. Voi veikkoseni, te olette nuori, *hyvin, hyvin* nuori *okkultisissa asioissa*; ja hyvin taipuvainen tuomitsemaan kaikkea ja jokaista väärältä puolelta omien maallisten kasantokantojenne mukaan. Siinä on vaikeutenne. Tuomitkaa *minua* niin paljon kuin haluatte; mutta älkää tuomitko samalta kannalta noita toisia, jotka ovat tuhatta kertaa suurempia kuin miksi minä koskaan tulen kymmenessä manvantarassa; sillä vuosi 1887 voisi silloin tulla pahemmaksi kuin kallis manalle mennyt 1886.

Fawcett tulee minua tervehtimään 21 p:nä. Hän on ensimmäinen inhimillinen olento, jota minä tulen puhuttelemaan sen jälkeen kun kreivitär läksi; sillä lääkärinikin on sairas enkä ole häntä nähnyt kuin kerran tässä kuussa. Kolme viikkoa olen nyt harjoitellut pythagoralaista „vaitiolo-lupausta“ ja tavannut ainoastaan *astraaoli-olentoja* aamusta iltaan. Te tiedätte, että nuori Fawcett on nyt suuresti minun ystäväni. Muutamien kokeiden onnistuttua hän näkee minussa „maagikon“! Vain sen takia että parina iltana näin, mitä hän ajatteli, ja kuvailin sitä hänelle. Olkoon! Toivon, ettei hänen innostuksensa haihdu tuuleen kuten toisten entisten oppilaitteni.

A propos. Venäläiset lehdet ovat taasen täynnä minua. Niistä päättäen „käteni“ pelasti kuolemanvaarasta erään herrasmiehen, joka paraikaa panetteli minua ja sanoi kaikkia kirjoituksiani valheiksi. Sitä nimitetään „Salaperäiseksi Kädeksi“ – Madame Blavatskyn *hoikka* materialisoitu muoto nähtiin ja tunnettiin, niin myös käsi ja samaten ääni. Tätini on tuskassa ja jumalisessa vavistuksessa tapauksen johdosta. Kirjoittaa minulle tiedustellakseen, minäkö sen tein vaiko *Hozjain* (Mestari). Koko mystillinen Pietari on kuumeessa; ja Pyhä *Synoodi* pohtii, pitäisiköhän heidän lähettää minulle Ostenden vähän siunattua vettä. Muuan tibetiläinen, joka Przhevolskin retkikunnan palatessa kotiin seurasi mukana (tai saapui vähän myöhemmin), – „yrttöhtoriksi“ häntä nimittävät, koska hän saa aikaan salaperäisiä parannuksia lääkekasvien

⁶⁾ Mr. Sinnett oli kirjoittanut toisen romaanin nimeltä „United“ (Yhdessä).

avulla, – näkyy sanoneen Solovjoffille ja toisille, että he kaikki olivat tyhmeliinejä ja S. P. R. 7) joukko aaseja ja hupsuja, sillä koko *sivistynyt* Tibetti ja Kiina tietää, että on olemassa se „Lumiharjanteen Veljeskunta“, jonka keksijäksi minua syytetään; ja että hän itse tuntee useampia „Mestareita“ personallisesti. Ja kun kenraali Lvoff kysyi häneltä, mitä hän tiesi Lontoon Psykkisestä Seurasta, kun hän ei koskaan ennen ollut käynyt Europassa, hän nauroi ja sanoi kenraalille, „katsoen häntä suoraan kulmakarvojen keskelle“, ettei yksikään vähänkään tärkeämpi kirja, joka oli kirjoitettu Tibetin ja sen *viisaiden miesten* puolesta tai niitä vastaan, jäänyt tuntemattomaksi *Tshigatsessa*. Kun kenraali „sangen ällistyneenä“ kysyi häneltä, eikö Veljeskunta tahtoisi auttaa Venäjää Englantia vastaan, – „tohtori“ taasen nauroi. Hän sanoi, että „Viisat Miehet“ välittivät yhtä vähän Englannista kuin Venäjästä; he jättävät molemmat maat niiden *karman* haltuun (tämän sanan kenraali Lvoff kuuli väärin *karpaksi*, „karppikalaksi“!) Mutta että „englantilaiset näköjään auttoivat omaa (karmaansa) *ikäänkuin varta vasten syöstäkseen perikatoon*; koska he politiikassaan tekivät yksinomaan aina vain semmoista, mikä oli kohtalokasta heille itselleen nyt“. Ja sitten seuraa kokonainen paragraafi, jonka sisältö on se, minkä Mestari kirjoitti eräälle toiselle kenraalille Pietarissa ja minkä minä kerroin teille, kun olitte täällä.

Rakas Mr. Sinnett, puhun teille vakavasti, koska ette ole noita houkkioita, jotka erehtyivät luulemaan *minua* venäläiseksi vakoilijaksi. Te olette yhtä sokea vanhoillisen politiikkanne hartaassa ihailussanne kuin aviomies rakkaudessaan vaimoonsa, joka panee hänet *rakastamaan*. Te ette näe sen vikoja, mutta Mestarit näkevät; ja vaikka he eivät välitä rahtuakaan enemmän teistä englantilaisista kuin Venäjästä, Turkista tai Bulgariasta, he välittävät T. S:sta Indiassa. Ja jos te jatkatte (nim. teidän Salisburyynne, tuo vanha idiootti) nykyiseen suuntaan tukkimalla Bulgarian suuta Venäjän nenän edessä, niin Venäjä, sanon minä, tulee tekemään teille ilkeän kepposen Indiassa ja Afghanistanin kautta. Tiedän Mestarein kautta mitä te ette tiedä. Ja jos eivät he teidän mielestänne ymmärrä paljoakaan politiikasta, niin ehkä myönnätte erään brittiläisen upseerin Indiassa tietävän jotakin. Ja tämän hän kirjoittaa minulle. Toistan: . . . „En saata ymmärtää tätä englantilaisen sanomalehdistön järjetöntä vesikauhua

7) Lontoon Psykkinen Seura. P. E.

Venäjää vastaan! Varmasti Venäjällä on yhtä suuri oikeus sekaantua asioihin Bulgarian puolesta kuin meillä on Egyptissä.

Lisäksi se on niin tyhmää; sillä jos ryhdymme sotaan, josta Jumala estäköön, me *joudumme kokonaan häviölle*. Jollemme osaa voittaa Birmaa, kuinka voimme odottaa voittavamme Venäjän?" (Tämä on *yksityistä ja uskottua*. H. P. B.)

Ja se on totta. Ja jos te joudutte häviölle Indiassa, silloin T. S:kin on ainoa hävitetty. Amen. Toivon saavani kuolla, ennenkuin joudun niin toivottomaan asemaan, että minun täytyisi toivoa paha omalle maalleni ja heimolleni niiden takia, jotka vihaavat minua ja ovat vieneet minulta kaiken tässä elämässä iäksi, ainoastaan sen nojalla, että T. S. on Madrasissa ja paraimmat teosofini ovat hindulaisia niiden vallan alla, jotka niin julmasti ovat sortaneet minua ja yhä sortavat. Voi veikko veliseni! Jos ei olisi Seuraa ja Mestareita, joille päivittäin uhraan elonvereni ja kunniani, jos ei englantilaisten joukossa olisi muutamia senkaltaisia kuin te, joita olen oppinut rakastamaan kuin omaa lihaani ja luutani (kuvaannollisesti puhuen, sillä *omaa* lihaani ja vertani minä vihaan) – jos ei tätä kaikkea olisi, kuinka kuninkaallisesti olisinkaan vihannut teitä englantilaisia! Totta tosiaan, teidän nykyisen ministeristönne käytös ja valtiotaito on samalla kertaa suurenmoisesti *häpeällinen, halveksittava, Juudas-moinen ja tyhmä!*

Churchill yksin menettelee kuin järkevä ihminen ainakin ja hämmästyttää minua. Hän ei ole näköjään tyhmeliini, hän on tarkkavainuinen. Se seikka, että hän jätti Salisburynne pulaan, on ehkä pelastanut Englannin, rakkaani, äkkinäisestä Venäjän hyökkäyksestä liittolaisineen kimppuunne – ja semmoisine liittolaisineen, joista teidän diplomaattinne eivät koskaan ole uneksineetkaan – eikä liioin laho Turkkinne. Varokaa, jos voitte olla varovainen kirjoituksissanne, olkaa, maanne takia, jollette osaa T. S:n takia. Ja sillä välin minä olen tässä: kutsuttuna takaisin Indiaan ja *kykenemätön lähtemään*.

Halusin vastata kaikkiin kysymyksiinne, mutta en muista, mihin lienen pannut kirjeenne – en saa sitä käsiini. Vaan riittäköön tämä. Me olemme täällä paraikaa hommissa ostaa „luostari“ teosofeja varten, jossa halvalla voisivat elää. Se on Hartmannin tuuma.

Monet kauniit terveiset rakkaalle Mrs. Sinnettille.

H. P. B.

H. P. Blavatskyn aikana eivät Mestarit – kuten ylläolevasta kirjeestä näkyy – vielä aavistaneet, että Englannin maailmanvalta kuului „suureen jumalalliseen suunnitelmaan“, kuten viime vuosina olemme Teosofisen Seuran taholta saaneet kuulla; ei liioin Mrs. Besant lähiaikoina madame Blavatskyn kuoleman jälkeen siitä uneksinut, yhtä vähän kuin hän uskoi, että politiikka yleensä kuului teosofisen työntekijän ohjelmaan. Siitä oli selvänä todistuksena Mrs. Besantin artikkeli indialaisessa päivälehdessä *Amrita Bazar Patrika*, josta suomennan tähän seuraavan otteen „The Theosophistista“ (maaliskuun n:osta 1894):

Minun työni politiikan alalla on ohi, enkä koskaan ryhdy siihen uudestaan . . .

Minä sanon tämän vastaukseksi teidän ehdotuksellenne, että minut pitäisi herättää harrastamaan Indian „asioita“. Jos kykenen Indian hyväksi tekemään jonkunkaan palveluksen, on tämä minulle täysi korvaus myrskyisen elämäni monista kärsimyksistä, joiden kautta palvelemisen kyky on saavutettu. Mutta minun rakastamani ja kunnioittamani India, jonka halusta näkisin elävän kansojen kesken, ei ole länsimaalaistutettu India, valtiollisten puoluetisteluiden rikkirepimä, poliittisten intohimojen tulistuttama India, jonka kansa on tietämätön ja häväisty, samalla kun ne, jotka olisivat voineet sitä alennustilastaan kohottaa, kilpailevat poliittisten voittojen aineellisista palkinnoista. Olen nähnyt tätä liian paljon Lännen „edistyneiden ja sivistyneiden kansojen“ kesken, jotta lainkaan haluaisin nähdä semmoisen sivistyksen leviävän muinaisen Aryavartan yli. India, jolle minä kuulun uskossani ja sydämessäni, on . . . sivistys, jossa henkistä tietoa pidettiin suurimpana oikeutuksena kunniaan, ja jossa koko kansa kunnioitti ja etsi henkistä totuutta. Olla mukana muuttamassa Indiaa toiseksi Suur-Britanniaksi tai toiseksi Saksaksi on tehtävä, jonka kunnia ei minua houkuttele; se India, jonka luomista auttaakseni antaisin elämäni, on muinaisessa filosofiassa oppinut, muinaista uskontoa sykkivä India, – India, johon kaikki muut maat kääntäisivät katseensa henkistä valoa etsiessään, – jossa kaikkien elämä olisi aineellisesti yksinkertainen, mutta älyllisesti jalo ja henkisesti ylevä.

Koko elämäni ja kaikki voimani ovat annetut Teosofiselle Seuralle, sillä Seuran tarkoituksena on työskennellä kaikissa kansoissa tämän henkisen ihanteen toteuttamiseksi; tämän takia se vartavasten välttää kaikkea politiikkaa, avaa rivinsä ihmisille kaikista puolueista, lausuu tervetulleiksi ihmisiä kaikista uskonmuodoista, kieltäytyy julistamasta pannaan ketään

ihmistä, mitään puoluetta tai mitään uskoa. Minä en voi sekaantua poliittiseen kiistaan, joka saisi toisen hetkellisen puolueen katsomaan minua vihamielisesti; sillä henkisen elämän sanoma kuuluu yhtä hyvin molemmille, eikä sitä saa tehdä mauttomaksi sen kautta, että sen tuoja kantaa poliittista väriä, joka on omiansa ärsyttämään niitä, jotka pukeutuvat toisiin poliittisiin väreihin. Poliitikon täytyy aina olla sotajalalla; minun tehtäväni on rauhallinen. Sentähden en astu poliittiselle näyttämölle; ja uskonnon alalla koetan näyttää ihmisille kaikenuskoisille, että heillä on yhteinen henkinen perintö ja että heidän pitäisi eriävien muotojen läpi katsoa siihen henkeen, joka heitä kaikkia yhdistää. Tämän tosiseikan oivaltaminen, se se tekee ainiaaksi hinduismista uskonnon, joka ei halua ketään käännäyttää . . .

Selitän näin pitkässä kirjoituksessa, miksi ehdottomasti kieltäydyn olemasta missään tekemisissä politiikan kanssa, sentähden että jokainen indialaisten taholta tuleva rakkauden ja luottamuksen osoitus löytää tiensä suoraan sydämeeni, . . . koska vilpittömästi uskon, että Indian tulevaisuutta, Indian suuruutta ja sen kansan onnea ei koskaan voida saavuttaa poliittisin keinoin, vaan yksinomaan Indian filosofian ja uskonnon uudestaan elvyttämällä. Tähän tarkoitukseen minun niin ollen täytyy antaa kaikki tarmoni, ja minun täytyy kieltäytyä hajoittamasta voimiani toisille aloille.

Annie Besant.

Haikealla mielellä lukee nämä Mrs. Besantin jalot ja sydäntä lämmittävät sanat, sillä ne todistavat, että Mrs. Besant nyt – kolmekymmentä vuotta myöhemmin – on suuresti muuttunut. Kuitenkin noista yllä toistetuista sanoista huokuu viisautta, ikuista muuttumatonta viisautta, ja sentähden tuntuu niin käsittämättömältä, että viisaus parissa kymmenessä vuodessa on läpeensä muuttunut – niinkuin sen on täytynyt tehdä Teosofisen Seuran ja sen johdon kannalta.

*

Eräs oululaisen Kaiku-lehden amerikkalainen kirjeenvaihtaja Samuel Juntila kertoo Los Angelesin kaupungissa toimivasta nais-saarnaajasta, „sisar Mc Pherson“ista siksi mieltäkiinnittäviä seikkoja, etten malta olla painattamatta tähän muutamia otteita:

„Kirjakaupat ovat viime vuosina levittäneet Suomesta kirjaa *Eräs meidän ajan profeetta*, jossa on ennustettu, kuinka täällä Amerikassa herää voimakas saarnaaja Los Angelesin kaupungissa, ja tuo karjalaisen naisen ennustus näkyy nyt toteutuvan, koska jo kolmatta vuotta toimii ja saarnaa naishenkilö ja tekee paljon ihmeellisiä voimatekoja, kuten Jeesus ja hänen apostolinsa ennen. Sokeat saavat näkönsä, kuurot kuulevat y. m. Meille Amerikan suomalaisille tämä liike on erittäin mielenkiintoista, koska tuo ennustus on tullut kauttamme, ja pitäisihän sen eritoten kuulua myös Suomen suomalaisille, sillä sieltähän tieto on levinnyt, aivan laulun mailta, Karjalasta.

„Tämä nainen, josta on puhe, on Mrs. Mc Pherson; hänellä on seurakunta ja temppele, joka valmistui toukok. 1 p:nä 1922. Tilaa on siinä monelle tuhannelle hengelle ja maksoi se satatuhatta dollaria; kalliit kirkkourut, 25,000 dollaria maksava radiolähetysasema y. m.

„Luonnollista on, että kaikki parantumattomat sairaut tunkeutuvat tuollaiseen paikkaan, jossa he ilmaiseksi saavat terveytensä. Koko Amerikka tietää Angelus-temppelin Los Angelesissa olevan. Tilastotieto osoittaa, että apua etsineistä sairaita paranee 85 %. Meille suomalaisille tämä liike on ollut aivan pimeydessä, kirjanoppineet ja tietomiehet eivät ole sitä ilmoittaneet, vaikka itse ovat kulkeneet omin silmin katsomassa ja omin korvin kuulemassa kaikkia tapahtumia siellä. Sanomalehdet ovat kieltäytyneet julkaisemasta tietoja ja selityksiä tuosta liikkeestä. Nykyisin on yksi papeistamme saattanut julkisuuteen yhdessä lehdessä joitakin todistuksia tapahtumista, jotka ovat kylliksi herättämään yleisön huomiota. Eihän meitä mitään auta, jos tiedämme, että uskon rukous parantaa sairaan, jollemme itse tiedä minkälaiseen tilaan ihmisen on tultava ennen kuin ihmetyö voipi hänessä tapahtua. Ihmisen on tultava siihen asemaan, että syntinsä saa anteeksi, ennenkuin pyhä henki antaa voimansa parantaa ruumiillisesti; ei Herran henki paranna vihollisen palvelijaa.

„Sekasortoa on tuo liike tuonut tullessaan amerikkalaisten keskuuteen. Jos pappi on alkanut saarnata uudella tavalla, niin hänet on erotettu virasta ja seurakuntalaisia on ajettu ulos villihenkisinä. Entä me suomalaiset? Olemme kuin puulla päähän lyötyjä. Papit ovat hämmästyksissään, eivät tiedä mitä sanoa. Toiset liikettä vastustavat kokonaan villityksenä, toiset myöntelevät, eikä mistään tule täyttä selvää. Laestadiuksen seuraajat päättävät jyrkästi sen sairasten parantamisen tapahtuvan vihollisen voimalla, että valitutkin eksytettäisiin y. m.

„Antakaapas, kun minä kerron vähän omia havaintojani asiasta: Olin tutustunut tämän naisen toimintaan v. 1920 hänen toimiessaan Denverin kaupungissa Coloradon valtiossa, jossa yhtenä iltana paransi kolmetuhatta sairasta kaikenlaisista taudeista. En tyytynyt tähän, sillä se oli minulle niin kiintoisaa. Menin Los Angelesiin, jossa seurasin tätä toimintaa noin vuoden ajan. Näkemistäni vain kerron, että sairaita parannettiin joka keskiviikon ja lauantain kokouksissa ja muita kokouksia oli joka päivä useita, paitsi maanantaina, jolloin sisar Mc Pherson kulki sairaaloissa saarnaamassa ja rukoilemassa.

„Jeesus sama eilen, tänään ja iankaikkisesti“ on tunnussana tällä kirkolla ja opetus on uskon teroitusta tähän Herraan, ja Jumalan sanan lukemiseen kehoitetaan . . .

„Joukkorukous on voimallinen Jumalan edessä, jos se vaan on vilpítőn
... *Samuel Junttila.*“

Vuosikokoukseeimme helluntaina otti osaa tavanomainen määrä Ruusu-Ristin jäseniä – kolmatta sataa – ja 54 uutta jäsentä installoituin. Kokouksesta ja sen juhlallisuuksista on kauniilla tavalla tässä lehdessä puhunut maaseutulainen jäsenemme L. S., joten minun ei tarvitse niistä kertoa.

Vuosijuhliin päättyi helsinkiläinen työkaudemme, ja sen jälkeen olen asunut täällä kotonani Lopella. Olen valmistanut uuden suomennoksen H. P. Blavatskyn „Teosofian Avaimesta“, jonka ensimmäisestä suomalaisesta laitoksesta on jäänyt paljon tekstiä pois, suomennos kun oli tehty H. P. B:n kuoleman jälkeen ilmestyneen kolmannen englantilaisen painoksen mukaan. Uusi suomennos on nyt laadittu alkuperäisen H. P. B:n eläessä julkaistun painoksen nojalla. Tämä kirja ilmestyy syksyllä.

Olen myös kirjoittanut uuden kirjan, joka koskettelee vapaamuurariutta ja tärkeitä kysymyksiä Ruusu-Risti-seuramme ja yleensä teosofisen liikkeen yhteydessä. Senkin kirjan pitäisi ilmestyä syksyksi, ja suokoon karma, että varoja kustannusliikkeessämme siihen riittää. On ollut puhetta, että tämän kirjan olisi pitänyt ilmestyä englannin kielellä, sen sisältö kun on sitä laatua, että se kääntyy maapallon kaikkien teosofein, ruusuristiläisten, vapaamuurarein j. n. e. puoleen. Olen sen nyt kuitenkin kirjoittanut suomeksi, ja ainoastaan jos minulta aikaa riittäisi, voisin laatia siitä esim. yhteenvedon artikkelin muodossa englannin kielellä ja tarjota sitä jollekin tunnetulle aikakauskirjalle.

Mutta riittääkö siihen aikaa tässä aineellisten huolien maailmassa, on toinen kysymys. Joka tapauksessa minun on nyt ensiksi valmistettava uusi numero *Mystican* julkaisemaan „Maailman pyhien kirjojen“ sarjaan, – ja siitä työstä voin ainakin sydämellisellä ilolla edeltäksin tietää, että se on ihmisille hyödyksi.

Koska siis luennoitsemis- y. m. työni Helsingissä jälkeen alkaa, en osaa vielä sanoa, mutta tuskin se tapahtuu ennenkuin syyskuun loppupuolella.

(Ruusu-Risti 1925 No 6, Elokuu, s. 225-235)